

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Aasiaat 10.juli 2017

UKA 2017/40

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu imatut isikkulimmik aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarpunga:

Naalackersuisut AIS19-imi ukiunilu missingersuusiorfiusuni misileraanermut aningaasaliissutinik 7,5 mio. kr-inik amerlassusilinnik, aalisakkanik suliffissuit nunaqarfinni qerititsivinnik sanaartornissamik annertusaanissamulluunniit atugassatut qinnuteqarfigisinnaasaannik immikkoortitsinissamik peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Tapiissutit containerinik qerititsivinnik nutaanik pisinermut kiisalu aalisakkanik tunisasioffiit Nukissiorfinnut attaviliinermut akiliutissaannut, containerinik qerititsivinnik pisinerup Nukissiorfiit naammassisinnaasamikkut annertusaanerannut aningaasartuutitut akiliutitut atorpeqarsinnaassapput. Aningaasanit atorpeqartussanngortitanit agguaassinermi piffinni suliffissaqartitsinikkut suliniutinik pisariaqartitsinerit isiginiarneqassapput.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

Ukiuni kingullerni pingasunngulersuni nunatsinni saarullippassualeqalersimavoq. Saarullit qan-gatut takkusimaalersimapput, allaat tunisassiorneq soorlu taamani qanganerusoq 70-kkunitut 80-kkunitullu aatsaat taama annertugileqqissimalluni.

Saarullinniarneriinnaanngikkaluartoq aammali qalerallinniarneq, aalisarnerlu ataatsimut isi-galugu ingerlalluaruluttortoq nalunngilarput.

Naatsumik oqatigalugu aalisarneq ukiuni kingullerni pingasunngulersuni aatsaat taama inger-lalluartigilersimavoq.

Nunatsinni aalisarneq inuussutissarsiutitsinni pingaarnersaavoq aamma pingaarnersaajuaan-nartussaagaallarpoq sulii ukiorpasuarini. Taamaattumik aalisakkanik tunisassiorneq suk-kut tamatigut pitsanngorsartuartaqarparput, aalisakkallu takkusimaarneri suk-kut tamatigut atorluarniarsariuartaqarpagut, nunatsinni aningaasarsiornikkut assakaasup kaavilluarneru-ler-nissaa angusinnaajumallutigu.

Massakkullu saarullit qalerallilu takkusimaalernerisa nalaani atorluanaanissaq piffissanngorut-toqaralarpoq.

Taamaakkaluartoq tunitsivissaaleqineq sumi tamaani sineriasuusatsinni tusarsaajualersimavoq. Ajoraluartumillu ukiorpaalunngulersuni ajornartorsiut tamanna utikattumik tusarsaajualersima-soq aamma nalunngilarput. Naak nalunngikkaluarlutigu ullumikkumut tikillugu susoqarsi-manngilaq aaqqiivigineqarsimanngilarlu. Tamanna uggornarpoq ajuusaarnarlunilu.

Nunaqarfippasuarini assigiinngitsuni peqqumaasiveqannginneq tigooraaveqannginnerlu pis-sutaalluni, aalisartut nuannarinngilluinnaagaannik, ullormiit ullormut aalisartut tunisassiornerat unitsinneqartuarpoq, killilersorneqartuarlunilu.

Tunitsivissaqarneq toqqorsivissaqarnerluunniit annertunerugaluarpat aalisartut aningaasarsior-nerat sulii pitsaanerujussuusinnaagaluarpoq. Aalisartunuinnaangitsoq, sulisartoqarnikkut anin-

gaasarsiornikkullu nunatsinnut tamanut iluaqutaanerujussuussagaluarpoq tunitsiveqarniarnik-
kut pitsaanagerusumik inissisimasoqartuugaluarpat.

Aalisartut sumi tamaani suaartarput "Tuavi, umiarsuarnik tunitsiviusinnaasunik umiarsu-
aaliisoqarli"

Umiarsuarnik tunitsiviusinnaasunik umiarsuliisinnaaneq ajunngilaq, ajornartorsiutaasumullu
aaqqiissutaagallarsinnaasoq qularinngilluinnarpara. Taamakkaluartoq isumaqarpunga tamanna
ataavartumik aaqqiinerungitsoq.

Isumaqarpugut nunaqarfippassuatsinni aalisarfiulluartunilu aalisakkanik tunitsiviusinnaasunik
toqqorsiviusinnaasunillu amigateqartoqartoq.

Isumaqarpugullu tigooraavittut toqqorsivittullu atorluarneqarsinnaasut tassaasut containerit
qerititsiviit qerinasuartitsivittallit.

Nunaqarfinni periarfissagissaartuni qerititsiveqarnerup tungaatigut annertusaanitsigut isu-
maqarpunga aningaasarsiornikkut assakaasup kaavilluarnerulersinnaanera aqutissiuun-
neqarsinnaasoq, taamatullu aaqqinneq, asuli ukiumiit ukiumut umiarsulliginnartarner-
minngaaniit pitsaanagerujussuussalluni.

Aalisakkat takkuttarlutillu qaanngiuteqqittartut nalunngilarput. Taamaattumik isumaqarpunga
siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu nunaqarfinni periarfissagissaarfiusuni tigooraa-
veqarnikkut toqqorsiveqarnikkullu pitsanngorsaanissaq – ineriartortitsinissaq isumatusaarneru-
soq aqputaalluarsinnaasorlu. Isumaqarpungalu qerinarsuartitsivittalinnik qerititsivilersuineq
aqputissaasq isumatusaarnerusorlu.

Taamaaliortoqassappallu taava aamma nunaqarfinni innaallagissiuteqarnerup tungaatigut peri-
arfissat pitsanngorsarneqartariaqarput. Ajoraluartumilli paasinarsivoq nunaqarfippassuit ilaanni
nukissiuteqarnikkut naammassineqarsinnaanngitsoq, nunaqarfinni pineqartuni nukissiorfiup
nukimmik pilersitsisinnaanerata killeqarnera pissutaalluni.

Nunaqarfinni nukissiuteqarnerup tungaatigut ineriartortitseqqinissaq allaqqunneqarsinnaanngi-
laq inuussutissarsiornerup tungaatigut ataavannerusumik ineriartortitsisoqaaqqissappat.

Taamaattumik pisariaqalerpoq nunaqarfinni pineqartuni containerinik qerititsiviliinerup sania-
tigut aamma nunaqarfinni nukissiorfiit nukimmik naammattumik pilersitsisinnaalernissaat pil-
lugu suliniuteqarnissaq.

Aalisakkanik suliffissuarnik ingerlatsisut aalisarnerup suliffeqarnerullu annertusarnissaanut
sumi nunaqarfinnilu sorlarni aalisarnerusinnaanermut periarfissaqarlunilu sumi qerititsivinnik
annertusaanissamik pisariaqartitsisoqarneranut ilisimaarinnilluarput. Taamaaliornikkullu
siunnersuut Inatsisartuni akuersissutigineqassappat, aalisakkanik suliffissuit siunertanut
taamaattunut qinnuteqarnissamut periarfissinneqassappat.

2017-imut aningaasanut inatsimmi konto pingaarnermi 64.10.17-imi takornariartitsinermi
nunami suliffinnut, takornariartitsinermut kiisalu aalisarnermut piniarnermullu taamatullu
tunisassiorfinni tunisassiornermik siuarsaanissamut 67 mio. kr-inik immikkoortitsisoqarpoq.
Nunaqarfitsinni tunisassiornerup suliffissaqartitsinerullu siuarsarneqarnissaanut ilaatigut
sullissinissamik isumaqatigiissutit aqputigalugit aningaasaliisoqareersimanera
iluarinartuutipara.

Nunaqarfinnili imminut akilersinnaasumik aalisarnermik periarfissaqartutut nalilerneqartuni
aalisakkanik tunisassiorfiit namminersortut qerinasuartitsivinnik sanaartornissami
aningaasartuutit aarlerinaatit pissutigalugit tunuarsimaffiusuni pilersitsisinnaanernut
immikkut aningaasatigut iluaquserneqarnissaannut, piffissami aalajangersimasumi
aningaasaliisoqarnissaa, aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarninni eqqarsaataavoq.

Qerinasuartitsiviit nunaqarfinni aalajangersimasuni pilersinneqareernerimikkut aningaasatigut imminnut napatissasut eqqarsaataavoq.

Taamatut tunngavilersuuteqarlunga matumuuna siunnersuutiga inatsisartunut suliasanngorlugu tunniuppara, neriullunga siunnersuutiga taperserluarneqarumaartoq

Apeqquteqaatiga normulerneqarsimavoq ima: 175/2017

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Nunaqarfiit nukimmik naammattumik pilersitsisinnaangitsut nukimmik naammattumik pilersitsisinaalersinneqassapta aningaasatigut qanoq kinguneqarnissaat pillugu § 37 aqutigalugu apeqquteqaatinni Naalakkersuisut imatut akissuteqarput:

“Containerinik qerititsivinnik atassusiinerni, pitsaanerpaamik pisoqarpat, taamaallaat innaallagissamut ikkuffissaq ikkunneqartussaavoq. Nukissiorfiit 30.000-50.000 koruunit akomanni akeqassasoq naliliipput. Generatorit pisinnaasaannik annertusititsinissaq pisariaqalissappat, generatorimik allamik pissarsilluni, ataatsimut katillugu 450.000-500.000 koruunit missaannik akeqassaaq.

Aningaasartuutit matuma siuliani allassimasut, attaviliinennut akiliuteqarnenni aalisakkerivimmut nammakkersuissapput. Tamatuma saniatigut ukiuunerani pisariaqartitsinennut naanunattumik ikummatissaqamissaq qulakkeemiarlugu, ikummatissanut tankimik sulii allamik tankiliinissaq pisariaqartinneqarsinnaavoq. 500.000 koruunit missaanni akeqassasoq naliliisoqarpoq. Generatorimik allamik pisinnaasaqamerit ilaneqamissaat pisariaqartinneqarpat, kisianni maannakkut innaallagissiorfimmi inissaqarani, nutaamik innaallagissiorfiliornissaq imaluunniit pioreersup allilerneqarnissaa pisariaqartinneqalersinnaavoq.

Allilerineq 1.000.000-2.000.000 kr. akornanni akeqassasoq aammalu nutaamik sananissaq 4.000.000-5.000.000 kr. akornanni akeqassasoq naliliisoqarpoq. Taamatut pisoqarnerani nunaqarfimmi containerimik aaqqiissuteqarallartoqarsinnaavoq. Nutaamik innaallagissiorfiliorneq minnerpaamik ukiumik ataatsimik sivisussuseqarajuppoq”

Paasissutissat siuliani taaneqartut innaallagissiorfiit naammassisinnaasaasa annerusarnerannut aningaasatigut kinguneqaataasinnaasut nassuiarniarlugit ilanngunneqarput. Aalisarnermik tunisassiorfiit attaviliinermut akiliut, aaqqissuussineq manna naapertorlugu tapiffigineqarnissamik qinnuteqaatigisinnaasartik, aqutigalugu aningaasalersueqataassapput.

Taasissutissami oqaatigineqartut aalajangiiffigisassatut siunnersuut aningaasartaligaavoq, tassanilu AIS19-imi ukiunilu missingersuusiorfiusuni 7,5 mio. kr-inik immikkoortitsisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taamaalillunilu 4 x 7,5 mio. kr-it, katillugit 30 mio. kr-it aalisakkanik tunisassiorfiit qinnuteqaatigisinnaassavaat.

Misileraanermut aningaasaliissutinik pilersitsinermut atatillugu ingerlanneqarneranilu allaffissornikkut aningaasartuuteqartoqassaaq. Aaqqissuussinerullu ingerlanneqarnata allaffissornikkullu aqunneqarnerata pisariitsuunera pissutigalugu, pilersitsineq ingerlatsinerlu aaqqissuussineq tamakkerlugu A/C-mik akissarsiallip ukiup affaani aningaasarsiaata nalinga 250.000 kr-i atorlugu ingerlanneqarsinnaassaaq. Aaqqissuussineq atuutilernermini annerpaamik

A/C-mik akissarsiallip ukiumut aningaasarsiaasa tallimararterutaanik 100.000 kr-imik annerpaamik naleqartussatut missingerneqarpoq.

Namminersorluni inuussutissarsiuteqarnermut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat.

Aaqqissuussinerup nunaqarfinni inunnik sulissussanik kiisalu aalisakkanik aningaasarsiutingalugu aalisarneqarsinnaasunik periarfissaqartuni aningaasaliinermik aalisakkanik tunisassiorfinnut pilerinerulersitsisussatut ilimagineqarpoq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat.

Siunnersuut nunaqarfinni innuttaasunut iluaqutsiissasoq siunnersuuteqartoq ilimasullunilu eqqarsaatersuuteqarpoq, nunaqarfinnimi aalisarneq ineriartortinneqarsinnaassaaq, taamaalillunilu nunaqarfinni ataavartumik aningaasanik kaaviiartitsinerulernermik pilersitsissalluni. Siunnersuulli Nunatta Karsianut mangaassissaaq – tassani aningaasaliissutaasussat tamakkiisumik atorineqarpata ukiumut aningaasartuutinik 7,5 mio. kr-inik nassataqassalluni. Aningaasallu taakku suliniutinit allanit aaneqarumaassapput.